

Отказ за време породилског и повреда на раду

На различита питања из области радноправне заштите и радног законодавства за читаоци „Политике“ одговарају експерти и дугогодишњи правници са положеним правосудним испитом из Савеза самосталних синдиката Београда. Своја питања можете да пошаљете на и-мејл адресу синдиката – [pitajсиндикат@sindikат-beograda.rs](mailto:pitaj синдикат@sindikат-beograda.rs) – који ће у најкраћем року нашем листу проследити одговоре. Сваког уторка на страницама нашег листа биће објављена два-три питања са одговорима.

Послодавац код кога радим има више продавница у неколико градова у Србији. Као продавачица радим око шест година, а пуне четири сам у сталном радном односу. Тренутно се налазим на породилском одсуству. Од колега сам сазнала да се продавница у којој радим трајно затвара, а да смо сви који радимо у њој утврђени програмом као вишак и да ћемо добити отказ. Која су моја права?

ОДГОВОР: За време трудноће, породилског одсуства, одсуства са рада ради

неге и посебне неге детета, послодавац по закону не може запосленом да откаже уговор о раду јер ужива посебну заштиту од отказа уговора о раду. У вашем случају то значи да без обзира на то што се продавница у којој радите затвара и што сте утврђени као вишак, ваш радни однос не може престати докле год се налазите на породилском, односно одсуству ради неге и посебне неге детета. Послодавац вас може програмом утврдити као вишак јер организационо затвара пословну јединицу у којој радите, али вас не може отпустити докле год уживате ову законску заштиту. По истеку породилског и одсуства са рада ради неге и посебне неге детета, послодавац вам може отказати уговор о раду под претпоставком да вас не може распоредити на неко друго упражњено радно место. Пре престанка радног односа послодавац је дужан да вам исплати отпремнину у складу са законом.

Претрпео сам повреду на раду. У ком року могу да потражујем накнаду штете и коју документацију треба да приложим и коме? Да ли је послодавац дужан да исплати накнаду штете и на који начин?

ОДГОВОР: Ово као и друга новчана потраживања из радног односа застаревају у року од три године од дана настанка штете (повреде на раду). У зависности од врсте и последица повреде на раду, запослени се у случају повреде на раду обраћа послодавцу, РФЗО-у и РФПИО-у. Послодавац је дужан да у року од 24 часа пријави повреду Инспекцији рада, као и да припреми извештај о повреди у року од 24 часа и да га достави здравственој установи, односно лекару који је први прегледао запосленог. Здравствена установа је дужна да достави налаз и мишљење у року од два дана од дана пријема извештаја од стране послодавца. Послодавац ће извештај да достави РФЗО ради утврђивања постојања повреде на раду. За период у ком је наступила привремена спреченост на рад запослени има право на накнаду зараде од послодавца у износу 100 одсто просечне зараде у претходних 12 месеци. Запослени има право на накнаду штете од послодавца и најбоље је да се запослени и послодавац договоре о њеној висини, а ако то није могуће, запослени права може да оствари код надлежног суда. **М. Р. Б.**